

BIOLOGIKA

Karol Nandrásky

1. Aristotelova logika

Aristoteles predstavuje vrchol ducha antickej gréckej kultúry, ktorá sa stala jedným z dvoch hlavných koreňov, z ktorých sa napájala európska kultúra. Pretože v strede pozornosti Grékov stál kozmos, dominantou im bola dimenzia priestoru a v súvisi s ním ich otázkou bolo: Čo je to? *Aristoteles* ako vzor vedeckého úsilia postavil požadavku: „Pravdu sa treba snažiť získať z toho, čo sa správa stále rovnako a čo nepodlieha zmenám“. Ako príklad uvádzal nebeské telesá, ktoré sa podľa neho „nejavia hneď tak hneď inak, ale sú stále tie isté a nemajú nič spoločné so zmenou“. Tým sám naznačil statický charakter pravdy svojej koncepcie.

Aristoteles pri stavbe svojej logiky vychádzal z gramatiky. Jeho pozornosť najviac zaujali substantíva ako gramatický substrát substancií. Z pádov oceňoval iba nominatív, lebo v jeho subjekt-predikátovom súde subjekt vždy musí stáť v nominatíve. Slovesá pre *Aristotela* neboli zaujímavé a odbavil ich celkom macošsky. Logické kategórie rozdelil na substancie a akcidencie a substancie sa stali hlavnou kategóriou jeho logiky, keď podstaty pokládal za čosi hlavné a esenciálne a akcidencie iba za náhodné, nepodstatné vlastnosti. Aj *actio* a *passio rei*, ktoré súvisia so slovesami, pokládal za čosi vedľajšie a nepodstatné.

Substancie sú plodom procesu substancializácie. Substancializujeme tak, že oblečené do vlastností a vzťahov vyzliekame z vlastností a vzťahov. Patrí k podobe substancie, že je *per se* (osebe), zbavená vlastností a vzťahov, kým k akcidencii patrí, že je vo vzťahu k niečomu. Substancializácia pojmov je v ich izolácii a separácii od ktorýchkoľvek iných substancií.

Proces substancializácie je súčasne procesom zastavovania pohybu a tak jeho premieňaním na nehybné. Už *Aristotelovo* naklonenie sa na stranu substantív a substancií ako niečoho hlavného a jeho odklonenie sa od slovies ako od niečoho vedľajšieho, znamená priklonenie sa k statickému a odklonenie sa od transietneho a procesuálneho. Táto jednostrannosť pokladá nehybné za hlavné a dôležité, kým procesuálne za vedľajšie a bezvýznamné. *Aristotelovu* logiku v súvisi s jej zastavovaním procesuálneho a znehybňo-

vaním živého možno charakterizovať aj ako anorganickú logiku neživých vecí.

Hlavnými princípmi Aristotelovej logiky sú princíp identity, kontradikcie a princíp vylúčenia tretieho. Na nich sa konštruujú správne výroky (úsudky). Princíp identity znamená, že A je A, tj. každá substancia je sama so sebou totožná. Princíp kontradikcie znamená, že A nie je B a B nie je A. K nim sa pripájal princíp *exclusi tertii*: čokoľvek je alebo A alebo B, *tertium non datur*, ide vlastne o inú formu princípu kontradikcie a tak princíp kontradikcie je vlastne hlavným princípom Aristotelovej logiky a princíp identity ako aj princíp *exclusi tertii* sú len odvodenou formou princípu kontradikcie.

Na skale Aristotelovej logiky kontradikcie Tomáš Akvinský postavil metafyzicko-realistickú stavbu filozofickej teológie, v ktorej nástrojom Aristotelovej logiky diferenciácií a kontradikcií vytvoril priepasti rozporov medzi duchom a hmotou, nebom a zemou, Bohom a človekom a aristotelský tomizmus zotrval v nich staticky, nehybne a dokonane ako vo výsledku svojho poznávania. Následkom antitetizujúceho princípu kontradikcie sa medzi menovanými fenoménmi nevytvárali vzťahy, ale odťahy. Jediné čo aristotelsko-tomistická scholastika spojila, bol život a smrť, ale tie texty Biblie naopak vidia v rozpore a protiklade.

Scholastickí metafyzickí realisti rozdelili svet aristotelskou realistickou metódou na svet ducha a svet hmoty. Tak vznikol systém duchovných vied a hmotných vied, ktoré boli v príkrej antitéze. Tak to bolo počas celej epochy klasickej vedy a filozofie, trvajúcej až do osvietenstva. Až keď Boh na konci zajatia kresťanov v područí osvietenstva dal na európsku kultúru vanúť teplejším vetrom biológie, začala zem vydávať biologického spasiteľa. Nastal pád klasickej vedy a začal moderne-vedecký vek. Do protikladu ducha a hmoty začal prenikať protiklad živého a neživého, organického a anorganického, ale len v „hmotovinách“. Vedľa anorganických vied začali sa objavovať vedy organické, vedľa fyzík biofyzika, vedľa chémií biochémia a dostávaním sa života do centra pozornosti vznikla aj biosociológia, biomatematika, biokybernetika, bioklimatika atď. Proces biologizácie filozofie a vedy pôsobí, že protiklad medzi duchom a hmotou sa zmiernuje a dochádza k zjednocovaniu týchto protikladov. Tento proces však ešte stále nie je skončený a dokonaný. Európsku kultúru síce ovládla dialektika, prekonávajúca východiskové antitézy finálnou syntézou, ale táto dialektická zásada dosiaľ nie je uskutočnená do dôsledkov a v dialektickom svete idealistov a materialistov asi ani nebude, pretože akonáhle ju uskutočnia, prestanú byť buď idealistami, alebo materialistami, pretože sám dialektický idealizmus a dialektický materializmus sú stavbami, založenými na aristotelskom princípe kontradikcie a antitézy. Či idealizmus nie je v antitéze

s materializmom? To znamená, že dialektický filozofický svet je „domom sám v sebe rozdeleným“, pretože nedokázal uskutočniť svoju dialektickú zásadu premeny východiskových antitez vo finálnu syntézu do dôsledkov a z tejto poloorganickej dialektickej zásady urobiť celkom organickú.

2. Kristova biológia

2.1. Dejový charakter pravdy hebrejskej kultúry

Ježiš Kristus predstavuje vrchol biblického ducha antickej hebrejskej kultúry, ktorá sa stala druhým z dvoch hlavných koreňov, z ktorých vyrástla európska kultúra, keď hebrejská Biblia, nazývaná Starým zákonom sa stala dedičstvom kresťanskej cirkvi. Pretože v strede pozornosti biblického Izraela nestál kozmos, ale dejiny, dominujúcou dimenziou sa tu stala dimenzia času a hlavná otázka, ktorá ovládala srdcia a mysle ľudí tejto kultúry, znela: Čo sa deje? O čo ide v aktuálnej hodine dejín?

Texty Biblie i pri rozmanitosti autorov, rôznosti času a miesta vzniku týchto textov, ako aj pestrosti ich literárnych foriem, predstavujú ojedinelú jednotu ducha, ktorý v nich zobrazuje drámu života Izraela od jeho zrodu a rastu do sveta slávy cez jeho kornatenie a umieranie až po smrť, ale aj nový začiatok, o ktorom píšu texty Novej zmluvy. S touto drámou súvisí dejinný a procesuálny charakter pravdy, v zmysle konkrétnej pravdy o tendenciách dejinných situácií. Išlo o to, či v nich pôsobiaca nadľudská moc (nazývaná Boh) ľudí nesie a dvíha k nebu, alebo ich v podobe „súdu“ púšťa z dlane a tlačí do pekla záhuby. Taká pravda nie je len púhou konšteláciou, ale vždy súčasne aj výzvou a nárokom. Preto na rozdiel od gréckeho sveta bolo možné v Izraeli pravdu nielen poznať a hlásať, ale aj konať. S týmto dejovým charakterom pravdy súvisí, že slovesá majú v Biblii prvoradú a rozhodujúcu úlohu. Slovesá tvoria základ nielen hebrejskej gramatiky, ale dominujú aj v biblických textoch. Preto možno konštatovať, že ak texty Organonu a Aristotelov spôsob myslenia a vyjadrovania charakterizuje tendencia substantivizácie, texty Biblie a ducha ich autorov charakterizuje verbalizácia.

Na rozdiel od popisnej reči konštatácií, ktoré charakterizujú Aristotelove texty, Biblia používa predovšetkým oslovujúcu funkciu reči. Má do činenia s oblasťou, ktorá sa nedá ani merať, ani vážiť a preto otázky jej horizontu sa nedajú zodpovedať tak „exaktne“, ako je to v prírodných vedách. Pretože pokladám slovesá za rovnako dôležité ako substantíva a procesualizujúce logické procesy za aspoň tak dôležité ako Aristotelove znehybňujúce sub-

stancionalizácie, prejavy modernej vedeckej reči vidím v používaní slovesných podstatných mien, v ktorých je dostatok pružnosti a pohyblivosti a preto sú schopné vedecky vyjadriť transietne a procesuálne.

2.2. Princíp asimilácie a identifikácie Kristovej biologiky

Na otázku „o čo ide?“ hebrejský Ježiš hneď na začiatku svojho verejného pôsobenia odpovedal: „Priblížilo sa kráľovstvo Božie“ a v súvisi s tým žiadal METANOIU, zmenu myslenia, spôsobu života a postojov. Volal tým na cestu, ktorou sa ľudia dostávali zo situácie pekla starého veku, do kreatívnej (nebeskej) radosti dejinne chápaného nového veku.

Pretože reč je najvlastnejšou organizáciou myslenia, v spôsobe vyjadrovania sa prejavuje aj spôsob myslenia a možno z neho charakterizovať logické procesy, ku ktorým dochádza pri formulovaní myšlienok. O Ježišovom spôsobe vyjadrovania je známe, že hovoril obraznou rečou príbehov, podobenstiev a metaforických výrokov. Ide o logiku tejto „básnickej reči“.

Je známe, že Aristoteles priznával metafore iba poetickú hodnotu a preto ju zaradil do poetiky. Ako popoluška sedela tam celé tisícročia. Až v našej dobe sa metafore začína priznávať aj kongitívna funkcia a schopnosť vypovedať o skutočnosti viac, ako sa zdelilo nemetaforickým vyjadrením. Ukazuje sa, že všetky rečové prejavy (aj deskriptívne a „realistické“) sú symbolizácie, ktoré len ukazujú na pravdu, ale nie sú s ňou totožné.

Keď sa hebrejský Ježiš zamýšľal: „K čomu pripodobním (AD QUID ASIMILABO) kráľovstvo Božie“, aby zobrazil jeho procesuálny a transformujúci sa charakter, rozprával podobenstvá o rozsievачovi a štvorakej pôde, o kvase, o svadbe kráľovského syna, o horčičnom zrne, aby sme spomenuli aspoň niektoré. V Ježišovom myšlienkovom procese tvorby podobenstiev sa odohráva proces asimilácie (prirovnávania), v ktorom duchovný (a tým abstraktný), súčasne komplikovaný a neprehľadný proces kráľovstva Božieho sa pripodobňuje k hmotnému, konkrétnemu a neraz zo skúsenosti dobre známemu procesu tak, že duchovné sa zhmotňuje, abstraktné sa konkretizuje, magnifikované (veľké) sa minifikuje (zmenšuje) a abstrahované (rozťahnuté) sa kontrahuje (zhuťňuje) do podoby malého obrazu, aby sme to, o čo ide, vôbec mohli pojať do oka. Pritom sa dva procesy (originálu a obrazu) v našom percipovaní v určitej podobe asimilujú do identifikácie (stotožnenia). Nejde však o totožnosť (identitu), ale o proces asimilácie. Kým Aristotelova logika poznala iba pojmy *similitudo* (podobnosť) a *identitas* (totožnosť), Kristova biologika pozná *asimilatio* a *identifikatio*. *Similitudo* a *identitas* je *status*, zastavenie a ustrnutie, kým *asimilatio* a *identifikatio* je proces, pohyb a premena. V identite sme na konci, kým

v identifikácii sme na ceste ku koncu a k dokonaniu. Asimilácia je pripodobnením, ale aj prepodobnením, transíciou. Identifikácia ukazuje hlavne na dokonanie asimilácie. Nadto z hľadiska perspektívneho nazerania identita (či už hmoty alebo ducha) predstavuje jednorozmernosť, zatiaľ čo identifikácia hmoty a ducha strojzomerňuje naše nazeranie. Preto výsledkom procesu identifikácie ducha a hmoty nemôže byť duch alebo hmota. Skôr treba povedať, že výsledkom procesu perspektívnej identifikácie hmoty a ducha je zduchovnelá hmota a vtelený duch. Je to síce duch, ale vtelený. Je to síce hmota, ale zduchovnelá. Je to viac duch ako hmota, ale je ako hmota dobre viditeľný.

Ježišove podobenstvá sú dejové (procesuálne) modely, ktoré v minifikovanej a kontrahovanej podobe zobrazujú procesy zložitej situácie tak, že sa stávajú prehľadnými. Preto keď Ježiš zmodeloval dramatickú situáciu kráľovstva Božieho svojej súčasnosti v podobenstve o zlých vinohradníkoch, ktorí si uzurpovali vinicu tak, že zabili aj majiteľovho syna, „veľkňazi a farizeji porozumeli, že hovorí o nich a usilovali sa ho zlapať“, ako poznamenáva evanjelista Matúš. To znamená, že v Ježišovom myšlienkovom procese tvorby podobenstiev sa popri logike asimilácií a identifikácií uplatňuje aj perspektívne nazeranie, ktoré prechádza medzi podobami javov, videných z blízka a z diaľky a syntetizuje ich do jednoty. Preto možno povedať, že každé podobenstvo zjednodušuje, ale orientuje, a to podobne ako zjednodušuje, ale aj orientuje pohľad z diaľky tým, že kontrahuje a minifikuje.

Hebrejský Ježiš celkom biologicky definoval seba metaforickým výrokom: „Ja som vínný kmeň, vy ste ratolesti...“ (Ján 15,5). Svojim výrokom Ježiš do identifikácie asimiluje život hmotného organizmu (vínný kmeň) so životom duchovného (ideového) organizmu (Cirkev). Z hľadiska Aristotelovej antitetickéj logiky je Kristov výrok celkom nelogický, lebo nerešpektuje Aristotelov zákaz „skoku do inej oblasti“ (*metabasis eis allo genos*). Hebrejský Ježiš vo svojich výrokoch ruší metafyzickú kontradikciu medzi duchom a hmotou tak, že ducha i hmotu finálne asimiluje do identifikácie.

Vo výroku: „Ak pšeničné zrno, ktoré padlo do zeme neodumrie, ostane samo, ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu“ (Ján 12, 24) hebrejský Ježiš hovorí o zrne, ale myslí na seba. Do identifikácie asimiluje proces svojho života, smrti a vzkriesenia s procesom života, smrti a vzkriesenia pšeničného zrna. V jeho výroku prebieha nielen logický proces asimilácií a identifikácií, ale aj celkom nemetafyzická, zato však celkom biologická interpretácia jeho veľkonočného vzkriesenia. Podľa výroku smrťou a vzkriesením Ježiša Krista nastala podobná premena (transformácia), aká nastáva smrťou zrna a jeho zmŕtvýchvstaním v podobe stebľa budúceho klasu, ktorý sa v kolektíve buniek dvíha k nebesiam.

V Ježišovom výroku „Ak zrno nezomrie...“ smrť je nevyhnutným predpokladom nového života v podobe budúceho klasu. V procese Kristovho vzkriesenia ide o duchovnú zákonitosť „nebeského zrna“, ktoré je nadstavbou biologickej, prírodnej zákonitosti vzkriesenia pšeničného zrna ako podstavby. Proces vzkriesenia pšeničného zrna sa odohráva v materializovanej a objektivovanej podobe, kým proces vzkriesenia „nebeského zrna“ Ježiša Krista sa odohráva v spiritualizovanej a subjektivovanej podobe. To znamená, že sa neudial objektivisticky, tj. nezávisle a izolovane od myslí a srdc ľudí, pretože ide o udalosť, ktorá sa odohráva na učeníkoch, s nimi a v nich.

V Ježišovom výroku „Ak pšeničné zrno neodumrie...“ zrno má charakter plodu minulosti a semena budúcnosti. Ježiš Kristus predstavuje „požehnaný plod“ ideobiosociologického organizmu Izraela a stal sa semenom nového ideologického organizmu (Cirkvi) v dobe, keď na korene starého stromu bola priložená sekera, ako volal Ján Krstiteľ. Ako pšeničné zrno je plodom pšeničného stebľa a klasu a stáva sa semenom nového pšeničného stebľa a klasu, tak aj Ježiš Kristus predstavuje plod i semeno, tj. „semenoplod“, do ktorého sa koncentrovala všetka biogenetická potencia, duchovná esencia, dobrotá a krása izraelského mesianizmu. Semeno je plodové a plod je semenný, čím sa koniec (A) stáva začiatkom (B), Alfa Ómegou, aby bol život večný. „Semenoplod“, ktorým je aj Ježiš Kristus, je vyvrátením princípu identity, kontradikcie a *exclusi tertii*. Je vyvrátením kontradikcie a identity tým, že zrno je súčasne tou istou vecou (semenom) a nie je tou istou vecou (plodom). Rovnako aj „bod zrovnania“ (*tertium comparationis*) Ježišových podobenstiev je „*inclusum tertium*“ ako výsledok logického procesu asimilácie a identifikácie.

3. Biológia a biologika

Biológia je veda, ktorá sa zaoberá konfiguráciami živých organizmov od bunky po človeka. Biologiku nechápeme iba ako logiku asimilácií, identifikácií, transícií, transformácií a transsubstanciácií, ale aj ako náuku, ktorá sa zaoberá životom ideobiosociologického organizmu (tela) kristianizmu. Kristianizmus, ktorého synonymom je mesianizmus, rozprestierame aj na izraelský mesianizmus biblického Izraela. Kolektív buniek (mikroskopický pohľad) vytvára kolektívne telo (makroskopický pohľad), v ktorom všetky bunky „*unum sunt*“. Prebývajú vo vínnom kmeni a on v nich.

Otázka ako odlíšiť biologiku od biológie je podobná, ako otázka ako odlíšiť metafyziku od fyziky, alebo dialektiku od jej materiálnej podstavby vo fyzike, ale najmä v chémii. Ako metafyzika odráža logické princípy

neživého sveta fyziky a dialektika je predovšetkým „metachémiou“, tak biológia je „metabiológiou“.

Vzťah medzi biológiou a biologikou normujeme v podobách transícií a perspektivovaných asimilačných identifikácií. Vychádzame z teórie, že Boh stvoril svet podľa jedného a toho istého zákona, jednou a tou istou metódou, podľa jedného hľadiska v oblasti hmotnej i duchovnej. Týmto jednotným zákonom, metódou a hľadiskom sa riadi život hmoty a ducha, odlišený od neživota hmoty a ducha. Život ako dokonalosť sveta sa završuje v živote ideového stromu kristianizmu, ktorý stojí uprostred záhrady kultúr sveta.

Ježišova parabolizácia vínného kmeňa a Cirkvi je možná len na tom základe, že Boh stvoril živé telá rastlín na obraz a podobnosť ideového tela Cirkvi (kristianizmu). Život je proces transformácií, asimilácií a identifikácií a to podľa tej istej zákonitosti, ktorá platí pre život hmotných i ideových organizmov. Proces asimilácie a identifikácie v hmotnej vínnej réve je procesom hmotných asimilácií a identifikácií, kým v duchovnom (ideovom) tele ide o proces duchovných, gramatických a logických asimilácií a identifikácií. Akonáhle dochádza v ňom k poruchám, telo (hmotné i ideové) sa stáva chorým. Vyschnuté ratolesti vinohradník (i Vinohradník) orezáva a hádže na oheň.

Po Ježišových stopách možno jeho „biologiku vínného kmeňa a Cirkvi“ ďalej rozvíjať. Vínný kmeň vo svojom vývoji od svojho zrodu až k plodom je proces rovnako pozemský ako nebeský. Ide o celkom reálny a hmatateľný proces, ale súčasne aj o zázrak pôsobenia slnka, rosy, oblakov a teplého vzduchu, bez ktorých by nekvitol a plody neprinášal. Preto nikoho ani nenapadne, aby diferencoval nebo od zeme v súvisi s vínnym kmeňom do kontradikcie. Naopak, spájame ich, lebo vínný kmeň (ako každá rastlina a strom) je plodom súčinnosti medzi nebom a zemou. Žiaľ, nie je tomu tak v nazeraní úpadkových kresťanov našej doby v súvisi s ideovým vínnym kmeňom (Cirkvou). Napriek tomu, že Boh spojil so zemou nebo i peklom, metafyzickí realisti ich oddelili, keď sa im miesto dimenzie času stala dominantnou dimenzia priestoru. Zem sa im stala ľudským prirodzenom a nebo Božím nadprirodzenom, ktoré od seba kontradiktórne substancializovali. Nebo sa stalo miestom večného radostného života, kým zem sa stala „slzavým údolím“ z raja vyhnaných nešťastníkov. Z tohto neradostného položenia nás môže vyslobodiť biológia a perspektívne nazeranie, ktoré obnovuje spojenie zeme s nebom i peklom v našom nazeraní. Po stopách perspektívneho nazerania a biologicky hebrejského Ježiša možno v súvisi s vínnym kmeňom (hmotným i duchovným) povedať: Keď vínný kmeň rastie, kvitne a prináša plody, keď vystupuje do svetla k nebesiam a oblieka

sa do slávy kvetov a plodov, prežíva raj. Keď však stráca lístie a vysychá, keď zostupuje do poníženia a oblieka sa do handier kornatenia a hanby neplodnosti, prežíva peklo. Ide o asimilácie a identifikácie, ktoré sú možné len tým, že procesy v živej prírode sú obrazom a podobenstvom procesov duchovnej (ideovej) prirodzenosti kristianizmu, pretože v nich vládnu tie isté zákony v procesoch živej prírody v podobe objektivovanej, v ideovom organizme Cirkvi v podobe subjektivovanej.

Vieme, že sa semeno prebúdzá k životu a začne klíčiť v dôsledku svojej klíčiwej potencie tak, že vlhkosť a hnilobný proces šupku zničí („premôžu ju brány pekelné“), aby klíčok semena mohol priniesť „úžitok mnohý“. Ježišov výrok „Ak pšeničné zrno nezomrie...“ je zostručnenou, minifikovanou a kontrahovanou podobou obsahu evanjelií, ktoré rozprávajú o Ježišom zápase, smrti a oslávení. V doslovnom zmysle možno výrok pokladať za základný biologický zákon hmotnej prírody, ktorý Ježiš aplikoval na svoj zápas, smrť a vzkriesenie. Možno ho vyjadriť aj formulkou: boj — pád — víťazstvo, alebo boj — poníženie — oslávenie. Vyjadruje drámu, ktorej Dramatikom a Režisérom je Boh a to v zlomovom procese doby prerodu od starého k novému, v ktorom Ježiš bral na seba ťarchu cesty „do brázd zeme uloženého semena“. Dramatický moment prekvapenia je v tom, že sa Boh priznal k zavrhnutému, odsúdenému a popravenému a vyvýšil ho „na svoju pravicu“, tj. do svojej „nebeskej“ (slnečnej) moci.

V súvisi s biologikou ako náukou o organizme buniek ideového tela Cirkvi ako kolektívnej Osobnosti hovoríme aj o „biologike prírody“, tá však nie je totožná s biológiou prírody. Biológia prírody ako predpoklad bioligy prírody je náuka o hmotných zákonitostiach a konfiguráciach živých systémov hmotnej prirodzenosti. Biologikom však biológia slúži len na to, aby sa z jej hmotných nížin odrážali do duchovných výšin bioligy kristianizmu ako náuky o duchovných prirodzenostiach a metamorfózach duchovnej prirodzenosti tela kristianizmu.

4. Biologika prírody a kristianizmu

Život je dokonalosťou Univerza. Pri pohľade na jeho koherentnosť možno predpokladať, že zákony hmotného sveta presahujú aj do duchovného sveta, ako to ešte koncom minulého storočia vyjadril *Henry Drummond* v diele *Natural Law in the Spiritual World*. Podľa neho analógie javov duchovného sveta a sveta prírody svedčia o tom, že v nich pôsobia tie isté zákony. Aj sociológ *Paul von Lilienfeld* písal o Ježišových podobenstvách ako „reálnych analógiách“ a Ježiša pokladal za zakladateľa biosociológie. V našom storočí *Pierre Teilhard de Chardin* poukazoval na to, že celý kozmický, najmä

však biologický vývoj ovláda zákon narastajúcej komplexnosti a narastajúceho vedomia (kefalizácie). Celá stavba univerza nepredstavuje chaos, ale systematický poriadok, systém „systémov“ (Jakobson).

Biologika prírody a kristianizmu vychádza z nazerania hebrejského Ježiša, podľa ktorého Boh konštruoval svet do jednoty dvojitej zákonitosti živej prírody ako podstavby a ideového sveta kristianizmu ako nadstavby. Chrám materiálnej prírody je „podnožou“ (1 Kronická 28,2; Žalm 99,5; 132,7) chrámu krajiny ducha. Materiálny suterén prírody je síce časovo primárny, ale predsa na ňom vybudovaná spirituálna, ideová nadstavba je primárna svojím zmyslom, významom a účelom. Perspektívne biologické parabolizácie Ježiša Krista sú možné iba preto, lebo tie isté zákonitosti v špecifickej podobe ovládajú život prírody i drámu života kristianizmu, takže ide o objektívnu biologiku v živej architektonickej štruktúre univerza. Zákonitosť objektívneho bytia a subjektívneho myslenia pokladám za záležitosť súvzťažnú a vzájomne od seba závislú.

V biologike prírody a kristianizmu vo východisku diferencujeme prírodnú základňu a duchovnú nadstavbu, ale finálne ich podľa vzoru Ježiša Krista spájame, parabolizujeme a syntetizujeme tak, že hmotná podstavba sa nám stáva obrazom na vyjadrenie duchovnej (ideovej) nadstavby. Tým sa prekonáva jednostrannosť (monodimenzionálnosť) hmoty a jednostrannosť ducha ako aj dualizmus ducha a hmoty v našom nazeraní a nastáva v ňom perspektívne rozprestrenie trojrozmerného nazerania, v ktorom príroda má podobu materializovanej diaľky a ideová nadstavba spiritualizované blízko nášho nazerania. Pri syntetizáciách ide o transíciu (prechádzanie) medzi hmotnou podstavbou ako podnožím a duchovnou nadstavbou, v ktorej sa uskutočňuje vlastný zmysel nášho života. Veď hmotný svet je iba pomôckou k tomu, aby sme sa mohli odrážať od „podnožia“ a prenikať do duchovného sveta Božích ideí.

Ježišove botanomorfne parabolizácie ukazujú, že hebrejský Ježiš pestoval biologiku prírody a spoločnosti (kristianizmu). Nasledovať ho znamená rozvíjať jeho parabolizácie, ako aj hľadať a objavovať tisíce podobenstiev, podobností a vzťahov medzi živou prírodou ako podstavbou a kultúrou (pestovaním) kristianizmu ako nadstavbou, pretože „zelené kráľovstvo“ asimilácií, transformácií a identifikácií je ako „Božie kráľovstvo“ asimilácií, transformácií a identifikácií. Vzkriesenie života v jarnej prírode sa deje na zemi, ale jeho činiteľom je nebeské slnko, rosa oblakov a teplý jarný vzduch. To znamená, že nielen „Božie nebeské kráľovstvo“, ale aj „slnčné zelené kráľovstvo“ začína na nebi a odtiaľ sa približuje na zem v slnečných lúčoch a tak dochádza k premene a k jarnému vzkrieseniu. O takú súčinnosť neba a zeme (večnosti a časnosti) usiluje biologika prírody a kristianizmu.

Biologická zákonitosť živej prírody je semenoplodová, veď živá príroda to sú semenoplodné organizmy. Aj kristianizmus je semenoplodovým organizmom. Aspoň takým sa ukázal vo svojom skoro štyritisícročnom vekovom vývoji od Abraháma cez transformujúci sa semenoplod Ježiša Krista až podnes. V dráme dejín biblického Izraela sa odohrával proces od zrodu a rast cez vrchol slávy až po zostarnutie a ideovú smrť, pred ktorou tento na vyfatie odsúdený ideový strom vydal „požehnaný plod“, ktorý sa stal semenom života Cirkvi. V jej dvetisícročnej dráme sa však v spiritualizovanej a pluralizovanej (mikroskopizovanej) podobe zopakoval proces vývoja od zrodu a rastu cez stredoveký vrchol slávy až po jej postupné vysychanie a starnutie ako to dnes v európskej kultúre vidíme, keď predstavuje strom s bŕtlavým kmeňom, na ktorý dopadajú sekery súdu. Veď to, čo sa v cirkvách euroamerickej kultúry v súčasnosti odohráva, je len „mumifikácia a balzamovanie“. „Je súdny deň a sviečka v nás horí z obidvoch koncov“, volá básnik *Karel Šiktanc*. Tým chcem len naznačiť, že sa Cirkev kairológicky nachádza v rovnakej situácii ako Izrael doby Ježiša Krista a otázkou je, či sa v dráme jej života v pluralizovanej podobe zjaví „požehnaný plod“, ktorý by bol schopný uskutočniť takú transformáciu ako Nazaretský Ježiš.

V živej prírode sa proces vekovite večného života odohráva s „prírodnou nutnosťou“, kým v dráme dejín ide o „nutnosť“ ako prejav Božej vôle, adresovanej ľuďom. Rozdiel medzi „nutnosťou“ v prírode a v dejinách je v tom, že prvá sa odohráva nezávisle na nás, kým druhá sa uskutočňuje jedine tak, že sa do jej uskutočňovania zapojíme autodetermináciou svojich subjektov. Z tejto skutočnosti však vyplýva aj to, že v duchovných (ideových) dejinách kristianizmu nejde o „večný kolobeh“, pretože čo je v organizácii hmotnej prírody nemožné, to je v organizácii duchovnej, ideovej a kultúrnej prirodzenosti celkom možné. „Panna Izraelská“ i Cirkev mali možnosť, aby zostali večne mladé a k novým a novým vrcholom stúpajúce, ale svojimi historickými omylmi spôsobili, že nastal regres, kornatenie a umieranie. Tak sa stalo, že sa dvakrát prehral zápas o „zasľúbenú zem“ kráľovstva Božieho a ide o to, či bude tretia možnosť, tretí jarný rozbeh k novému zenitu, v ktorom by slnko zastalo a nastalo večné leto a večné poľudnie a ideovej noci a zimy by viac nebolo, ako o tom „snívajú“ posledné kapitoly Biblie.